

Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Moravany, okres Pardubice

Komenského 118, 533 72 Moravany

Identifikátor školy: 600 096 114

Termín konání inspekce: 2. – 4., 9. a 10. květen 2005

Čj:	J1-1027/05-5126
Signatura	oj2cy137

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Moravany, okres Pardubice, je od 1. ledna 1994 příspěvkovou organizací. Podle aktuálního *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. Odloučené pracoviště 2. stupně je na adrese Moravany, Smetanova 321.

Základní škola je úplná, celkem má 9 tříd (1. stupeň 5 tříd, 2. stupeň 4 třídy). Ve školním roce 2004/2005 ji navštěvuje 155 žáků, z toho jsou 63 dojíždějící z okolních obcí. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky vzdělávání v základní škole.
- Materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole.
- Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda a výtvarná výchova na 1. stupni a v předmětech matematika, fyzika, zeměpis na 2. stupni základní školy.
- Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení (dále jen SPU).
- Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně-patologických jevů.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání žáků ve sledovaných předmětech zajišťovalo 10 vyučujících, všichni s odbornou kvalifikací pro vyučování v základní škole. Skladba hodin přímé pedagogické činnosti jednotlivých učitelů odpovídala personálnímu obsazení školy, zohledňovala odbornou kvalifikaci pedagogů, délku jejich praxe i další znalosti a zájmy.

Organizační struktura školy je promyšlená, kompetence zaměstnanců jsou vymezeny v pracovních náplních. Poradním orgánem ředitele je kromě pedagogické rady také rodičovský výbor, který zprostředkovává připomínky, názory a podněty zákonných zástupců žáků. Metodické orgány ve škole ustaveny nejsou, o pedagogických otázkách se diskutuje denně v obou sborovnách. Vnitřní informační systém školy je funkční, je založen především na osobním kontaktu.

Při vedení pedagogických pracovníků ředitel upřednostňuje způsob založený na vzájemné úctě, ochotě, spolupráci a komunikaci, což se odráží na celkové klidné, příjemné atmosféře ve škole. Metodickou pomoc začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím zajišťují určení učitelé. Kontrolu výchovně-vzdělávacího procesu koná ředitel spolu se svojí zástupkyní na základě *Plánu kontrolní činnosti*. Závěry hospitačních aktivit nemají na výuku některých předmětů dostatečný dopad. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je vedením školy podporováno. Učitelé mohou v rámci finančních možností školy navštěvovat vzdělávací akce dle vlastního výběru. Prioritami jsou počítačová gramotnost, cizí jazyky a prevence sociálně-patologických jevů.

K hodnocení práce zaměstnanců jsou vytvořena a v praxi uplatňována kritéria pro přiznávání nenárokových složek platu. Důraz je kladen zejména na kvalitní práci a aktivity nad rozsah povinností.

Personální podmínky jsou celkově velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

K vyučování žákům slouží světlé, účelně zařízené kmenové učebny. Na 2. stupni jsou třídy poměrně malé, některé fungují i jako odborné pracovny (fyzika a chemie, výpočetní technika), jejichž specifické vybavení a uspořádání není úplně vhodné pro výuku dalších předmětů. Výzdoba tříd i společných prostor školy byla vkusná, estetická, tvořily ji výtvarné práce žáků, nástěnné obrazy k učivu a informační materiály.

V hodinách žáci používali aktualizované učebnice a pracovní sešity. Pedagogové měli většinou připravené další doplňující texty, pracovní listy a obrazový materiál. Kabinety jednotlivých předmětů jsou vybaveny přiměřeným množstvím standardních pomůcek. Jejich inovace se odvíjí od finančních možností školy, zvláště na 1. stupni učitelky často využívají názorný materiál vlastní výroby. Z audiovizuální techniky jsou k dispozici televizory, videa, radiomagnetofony s CD přehrávači a zpětné projektory.

Materiálně-technické podmínky školy se ředitel snaží zlepšovat, priority jsou zmíněny ve velmi kvalitně zpracované *Krátkodobé koncepci rozvoje ZŠ Moravany (období 2004 - 2005)*. V poslední době byl zakoupen například dataprojektor a dva notebooky. Prostory obou budov slouží v době mimo výuku školní zájmové činnosti žáků (výtvarný kroužek, sportovní kroužky, keramický kroužek, anglický jazyk pro 1. – 3. ročník, ruský jazyk, dopravní kroužek, hra na kytaru, kroužek výpočetní techniky) i aktivitám, které vedou jiné subjekty. Školní hřiště je přístupné veřejnosti.

Materiálně-technické podmínky jsou celkově velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Učební plán je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Probíraná učební látka většinou korespondovala s učebními osnovami, jen v matematice ve 2. ročníku učitelka zařadila (včetně ověřování znalostí a klasifikace) automatizaci násobení a dělení šesti a sedmi, tedy učivo patřící do 3. ročníku. Kontrola naplňování učebních dokumentů, kterou provádí vedení školy při hospitační činnosti a při kontrole pedagogické dokumentace, není úplně účinná. Pedagogická dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Rozvrh hodin se shodoval s předloženým učebním plánem a byl sestaven s ohledem na výkonnostní křivku žáka během dne. Školní řád srozumitelně formuluje pravidla a podmínky výchovně-vzdělávací činnosti, svým obsahem odpovídá požadavkům příslušného právního předpisu. Samostatným dokumentem je klasifikační řád.

Ve školním roce 2004/2005 vedení školy vykazuje celkem 20 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Úhradu zvýšených finančních nákladů spojených s péčí o tyto žáky požadovalo pouze v případě žáka s více vadami. Další informace viz kapitola Tematická zjištění.

Systém výchovného poradenství a prevence sociálně-patologických jevů i opatření přijímaná v těchto oblastech mají pozitivní vliv na úroveň výchovně-vzdělávacího procesu. Další informace viz kapitola Tematická zjištění.

Vnější informační systém je funkční. Informace o chování a prospěchu svých dětí získávají rodiče standardními formami (žakovské knížky, třídní schůzky, informační odpoledne atd.).

Aktuality o dění ve škole naleznou v místním tisku a na velmi zdařilých internetových stránkách. Vysokou vypovídací úroveň má *Výroční zpráva o činnosti školy*.

1. stupeň (předměty český jazyk, anglický jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda a výtvarná výchova)

Stanovené výukové cíle byly zpravidla voleny vhodně a přiměřeně, odpovídaly aktuálnímu složení tříd.

Sledované hodiny měly rozdílnou úroveň. Většinou byly účelně strukturovány, jednotlivé činnosti byly až na výjimky náležitě časově rozvrženy. Převažoval frontální styl vyučování, práce s učebnicí, s pracovním listem, samostatná práce. Procvičování učiva se uskutečňovalo zajímavými způsoby. V některých vyučovacích jednotkách učitelky uplatňovaly i kooperativní techniky učení. Použité didaktické pomůcky vedly žáky k větší aktivitě a zájmu o učivo. Psychohygienu výuky byla respektována vkládáním relaxačních prvků, přiměřeností objemu učiva i zvoleného pracovního tempa. Žáci pracovali většinou s chutí, využívali vlastní zkušenosti.

V několika hospitovaných hodinách byly organizace výuky, formy i metody práce postaveny na zprostředkujícím způsobu vzdělání. Chyběla rozmanitost, pestrost, převažovalo mluvené slovo učitele. Při výkladu byla opomíjena zásada názornosti, činnost žáků vycházela jen z teorie, chyběla zpětná vazba. Žáci často nerozuměli zadání učiva, stávali se méně pozornými. Jejich školní pracovní návyky nebyly dostatečné.

Vzájemná komunikace, založená na respektování dohodnutých pravidel, prolínala mimo jedné třídy všemi vyučovacími jednotkami. Žáci měli možnost dotazů, vyjadřovali své názory.

Průběžné slovní hodnocení vyučující zaměřovaly pozitivně. Žáci byli za správné odpovědi většinou výrazně chváleni, což je motivovalo k další práci. V závěrečné fázi některých sledovaných hodin nebyl dostatečný prostor pro celkové společné shrnutí a zhodnocení výuky.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na 1. stupni byly dobré.

2. stupeň (předměty matematika, fyzika a zeměpis)

Hospitované hodiny měly stanovené přiměřené výukové cíle. Probírané kapitoly navazovaly na předcházející učivo.

Vyučování se odehrávalo v kmenových, resp. polo odborných učebnách, bez možnosti alternativního uspořádání nábytku. Žáci pracovali s platnými učebnicemi. Kromě nich učitelé používali nakopírované pracovní listy, mapy, atlasy, videoukázky a další pomůcky. Zásada názornosti byla dodržována především v hodinách fyziky.

Výuku vedli učitelé frontálním způsobem. Pouze výjimečně zařadili prvky činnostního nebo kooperativního učení. Při výkladu nepředávali nové informace sami, ale vesměs je vyvozovali ve spolupráci s žáky, čímž rozvíjeli jejich logické uvažování a myšlení v souvislostech. Tempo výuky ve všech hodinách korespondovalo s možnostmi žáků, relaxační prvky pedagogové nezačleňovali.

Aktivita žáků byla v jednotlivých vyučovacích jednotkách různá. Někteří vyučující jejich zájem podněcovali problémovými úlohami, využitím praktických zkušeností, demonstračními pokusy, ukázkami, pochvalou a povzbuzením. V hodinách s dominancí učitelů se žáci do činnosti zapojovali méně.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla založena na vzájemné důvěře a na dodržování předem známých pravidel. Žáci měli většinou možnost ptát se i prezentovat svůj názor.

Hodnocení prováděli pedagogové převážně slovně ihned po odpovědi či dokončení úkolu. Při ověřování znalostí písemnou či ústní formou používali klasifikaci známkou. Závěrečné shrnutí a zhodnocení průběhu výuky v některých hodinách zcela chybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech na 2. stupni byly dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ke zjišťování výsledků vzdělávání v 5. a 7. ročníku využívá vedení školy komerčně vydávané srovnávací testy. Pro žáky 6. ročníku má škola vypracované vlastní prověrky. Zpětnou vazbu o kvalitě vyučování poskytuje také umístění žáků v soutěžích a výsledky přijímacího řízení ke studiu ve středních školách.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Součástí inspekce byly dvě tematicky zaměřené inspekce.

Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Ve školním roce 2004/2005 škola statisticky vykazuje celkem 19 žáků se specifickými poruchami učení a chování. Personální podmínky vzdělávání těchto žáků jsou příznivé. Učitelky provádějící individuální reedukaci poruchy absolvovaly vzdělávací kurz zabývající se danou problematikou. Materiálně-technické podmínky vzdělávání žáků se SPU umožňují plnit úkoly péče o ně. Vyučující pracují dle individuálních plánů sestavených pro žáky na základě jejich vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně. Tyto plány jsou obecnějšího charakteru, obsahují standardní metody a formy práce se žáky se SPU. Ve sledovaném vzdělávacím procesu se tito žáci většinou běžně podřizovali pracovnímu režimu celé třídy. Přiměřené zohlednění bylo zřejmé zpravidla pouze při zadávání a hodnocení písemných projevů.

Do vzdělávacího procesu jsou zainteresováni rodiče žáků formou písemné dohody. Spolupráce školy s poradenským pracovištěm je na běžné úrovni. Odborní pracovníci se přímo nepodílejí na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů pro žáky se SPU.

Škola se vzděláváním žáků se specifickými poruchami učení průběžně koncepčně zabývá. V rámci personálních možností zajišťuje individuální reedukaci SPU.

Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně-patologických jevů

Cílem tematické inspekce bylo ověřovat účinnost prevence sociálně-patologických jevů ve škole a zjišťovat četnost a závažnost jejich výskytu. Hodnocení bylo prováděno na základě rozhovoru s ředitelem školy, s metodikem prevence, na základě analýzy vybrané dokumentace, pozorování běžného chodu školy a prohlídky jejích prostor. Důležitou součástí

byla beseda s žáky a vyhodnocení dotazníků, které jim byly zadány v průběhu inspekční činnosti.

Učitel pověřený funkcí školního metodika prevence sociálně-patologických jevů se v rámci možností pravidelně účastní školení, týkajících se dané oblasti a metodicky pomáhá ostatním pedagogům.

Škola má vypracovaný *Minimální preventivní program* zaměřený na danou problematiku. V letošním školním roce probíhal cyklus přednášek a besed pro žáky 2. stupně se členem Protidrogové centrály Pardubice pod názvem „Řekni drogám NE“. Škola nabízí žákům množství zájmových kroužků, kde mohou smysluplně trávit volný čas.

Vyhodnocením dotazníků bylo zjištěno, že žáci jsou pravidelně informováni o nebezpečí užívání různých drogových látek. Souhrnné závěry z tematické inspekce budou součástí Zprávy České školní inspekce o školním roce 2004/2005.

Škola se problematikou prevence sociálně-patologických jevů průběžně zabývá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Škola se každoročně na veřejnosti prezentuje různými akcemi. Organizuje projekty „Vánoce“, „Čarodějnice“, „Den Země“, vánoční koncert v kostele, dětský karneval, společenský večer se slavnostním vyřazením žáků 9. ročníku, oslavu Dne dětí, výstavy žákovských prací, sportovní turnaje atd.
- Škola mimo jiné dbá u svých žáků na rozvoj sociálních a občanských kompetencí, v rámci projektu „Adopce na dálku“ přispívá na vzdělání desetiletému indickému chlapci.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* ze dne 15. června 2000, čj. 1306/2000
2. Třídni knihy 1. - 9. ročníku - šk. rok 2003/2004
3. Třídni knihy 1. - 9. ročníku - šk. rok 2004/2005
4. Třídni výkazy 1. - 9. ročníku - šk. rok 2004/2005
5. Katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku - šk. rok 2004/2005
6. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2004*
7. Učební plán - šk. rok 2004/2005
8. Rozvrhy hodin tříd - šk. rok 2004/2005
9. Rozvržení vyučovacích hodin - šk. rok 2004/2005
10. Zápisy z pedagogických rad - šk. rok 2004/2005
11. *Školní řád ZŠ Moravany* - šk. rok 2004/2005
12. *Klasifikační řád ZŠ Moravany* - šk. rok 2004/2005
13. Protokoly o komisionálních zkouškách - šk. rok 2003/2004
14. *Výroční zpráva o činnosti školy* - šk. rok 2003/2004
15. *Krátkodobá koncepce rozvoje ZŠ Moravany* - šk. rok 2004/2005
16. Pracovní náplně zaměstnanců - šk. rok 2004/2005
17. Tematické plány učiva hospitovaných předmětů - šk. rok 2004/2005

18. Kritéria pro přidělení osobního hodnocení - šk. rok 2004/2005
19. Záznamy o práci s žáky se SPU – šk. rok 2004/2005 (výběr)
20. Individuální vzdělávací plány žáků s SPU – šk. rok 2004/2005
21. Dohody k integraci žáka se SPU – šk. rok 2004/2005 (výběr)
22. Zprávy z vyšetření žáků se SPU v pedagogicko–psychologické poradně
23. Doklady o dosaženém vzdělání učitelů českého jazyka – šk. rok 2004/2005
24. *Minimální preventivní program* - šk. rok 2004/2005
25. *Knihy úrazů* - šk. rok 2004/2005

ZÁVĚR

Ve škole pracuje stabilizovaný, kvalifikovaný pedagogický sbor. Skladba hodin přímé pedagogické činnosti učitelů vzhledem k hospitovaným předmětům a personálnímu obsazení školy je promyšlená. Organizace a řízení školy vytvářejí příznivé podmínky pro výchovu a vzdělávání. Ve škole panuje přátelská atmosféra, založená na spolupráci a důvěře. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je v souladu s potřebami školy. Dopad kontrolní činnosti na úroveň výuky v některých předmětech není dostatečný. Písemné dokumenty vypracované vedením školy mají velmi dobrou vypovídací úroveň.

Materiálně-technické podmínky umožňují plnit přijatý vzdělávací program. Prostředí je pro žáky většinou podnětné. Zvláště výzdoba společných prostor působila velmi esteticky. Vzhledem k menším dispozicím budovy 2. stupně byly zřízeny pracovní některých předmětů jako polo odborné. Negativem je nemožnost alternativního uspořádání nábytku v těchto učebnách při výuce jiných oborů. Pro práci mají žáci k dispozici platné učebnice a učební texty. V rámci finančních možností se postupně doplňuje vybavení učebními pomůckami. Prostory školy slouží v době mimo výuku zájmové činnosti žáků.

Ve všech sledovaných hodinách byly plněny schválené učební dokumenty realizovaného vzdělávacího programu Základní škola. Ve vyučovacích jednotkách převažoval frontální způsob výuky. Prvky činnostního a kooperativního učení byly zařazovány výjimečně. Žáci pracovali vesměs aktivně, v hodinách s minimální motivací a s dominancí pedagogů se zapojovali málo. Hodnocení žáků prováděli učitelé většinou slovně, závěrečné zhodnocení průběhu výuky často chybělo.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Mirka Machková	Mgr. Mirka Machková, v. r.
Členka týmu	Mgr. Věra Rečlová	Mgr. Věra Rečlová, v. r.
Členka týmu	Mgr. Eva Škodová	Mgr. Eva Škodová, v. r.
Členka týmu	Mgr. Kateřina Žezulová	Mgr. Kateřina Žezulová, v. r.
Členka týmu	Lenka Koutníková	Lenka Koutníková, v. r.
Členka týmu	Dagmar Masopustová	Dagmar Masopustová, v. r.
Členka týmu	Jitka Chalupníková	Jitka Chalupníková, v. r.

V Chrudimi dne 20. června 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucí inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Čáslavská 973, 537 02 Chrudim. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 27. června 2005

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Ladislav Januš

Mgr. Ladislav Januš, v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Obec Moravany	2005-07-11	J1-1027/05-5126
Školská rada	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.